

Rysskrediten just nu

Det har länge varit tyst om den stora rysskrediten. Orsakerna härtill är uppenbara. På regeringshåll betecknades miljardkrediten till Ryssland för två och ett halvt år sedan som en stor och värdefull insats: genom den skulle vid en snart inträffande kris i USA en marknad säkras för avsättning av svenska varor. Hela den uppfattning på vilken avtalet

byggdes har visat sig vara felaktig; bästa beviset härför är att den förutsatta kreditgivningen icke kunnat fullföljas, eftersom de svenska producenterna — enligt regeringsförklaringar på sommaren 1946 entusiastiskt för avtalet — icke varit i stånd att presterade leveranser som ryssarna önskat på svenska statens bekostnad. Tystnaden på regeringshåll har alltså varit självfallen. Inom oppositionen har man varit glad över att avtalets skadeverkningar kunnat begränsas, och tacksamheten för detta har dövat kritiken.

Även i sin begränsade tillämpning är kreditavtalet likvärdigt i hög grad tyngande. Varor för omkring 315 miljoner kronor har utlovats av svenska företag enligt särskilda avslut, och därav har bortåt en tredjedel levererats. Dessa varor, främst maskiner och andra verkstadsprodukter, sänds alltså på kredit till Ryssland i stället för att exporteras till andra länder mot kontant betalning eller begagnas inom landet. Följderna förvärras därigenom att vi för att tillverka de utlovade varorna i viss utsträckning måste köpa maskiner på annat håll, särskilt i USA, och alltså fått använda en del av våra knappa valutatillgångar direkt för rysk räkning. Kulmen av absurditet nås genom att vid sidan av kreditavtalet finns ett avtal om ömsesidig handel (100 miljoner om året) och att vi enligt detta avtal blivit skyldiga Ryssland belopp på många miljoner dollar. Enligt det ena avtalet får vi alltså leverera till Ryssland på kredit, enligt det andra måste vi betala för export från Ryssland — till stor del den ryska zonen i Tyskland — till Sverige.

Trots detta har man på regeringshåll inte uppgivit hoppet om att kunna skicka ännu mera varor på kredit till Ryssland. Aftontidningen skrev häromdagen "att Sverige närmast betraktar som en lättnad att Sovjetunionen i vårt nuvarande pressade läge icke utnyttjar kreditavtalet", men tillägger: "Det är att hoppas att våra förutsättningar mot avtalsperiodens slut är större." Alltså, om läget i Sverige blir bättre, räknar man med att denna förbättring skall utnyttjas för att öka leveranserna öster ut. Det är samma resonemang som regeringen förde förra sommaren: i den mån vi får tillbaka svenska lån i väster kan vi öka våra lån öster ut. Tanken att krediten till Ryssland inte är till för den svenska exportens skull, utan är att betrakta som ett slags skadestånd, kommer här tydligt fram. Ryssland skall omedelbart tjäna på en svensk återhämtning. Det är summan av resonemanget. Ryssavtalet är och förblir det klassiska uttrycket för den sittande regeringens statskonst.

Hook